

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ФАКУЛТЕТ ПО СЛАВЯНСКИ ФИЛОЛОГИИ

с любезната финансова помощ на Фонд „Научни изследвания“ към СУ „Св. Климент Охридски“

организира

Международна научна конференция

ПРОБЛЕМИ И ПОДХОДИ В ИЗСЛЕДВАНЕТО НА СТАНИСЛАВОВИЯ ЧЕТИ-МИНЕЙ

21 май 2013, София

Нова конферентна зала, Ректорат, СУ „Св. Климент Охридски“

Форумът се провежда във връзка с изследователски проект „*Реконструкция на преславските агиографски сборници: Издание и изследване на Станиславовия чети-миней*“ (ДМУ 03/19) и е част от научната програма по случай 125-годишнината от създаването на Софийския университет.

Конференцията цели да обедини усилията на медиевисти-слависти с интерес към изследването на ръкопис № 1039 от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, както и към дигитализирането на средновековното културно наследство.

Информация за ръкописа:

Станиславовия чети-миней (известен повече със своя каталожен номер като НБКМ1039) е един от най-ценните средновековни славянски ръкописи, съхранявани в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Важността на паметника се определя от това, че макар да е препис от XIV в., той съхранява старинен пласт от текстове - ценен извор за изследване на преславските преводи, от една страна, а от друга, позволява сравнително достоверна реконструкция на първоначалния състав на календарни сборници, съставяни и превеждани по времето на Златния век на средновековната българска книжовност и култура.

Станиславовият чети-миней е ключов паметник за историята на славянския агиографски корпус. На практика всеки изследовател, който работи в полето на агиографията, започва със или стига до няколко базисни ръкописа, представителни за най-древната агиотрадиция: *Супрасълски сборник* (X в.), *Успенски сборник* (XII в.) и *Станиславов чети-миней* (XIV в.). И ако първите два наистина ранни представители на тази традиция се характеризират с по-редки и маргинални (или маргинализирани) текстове, то *Станиславовият чети-миней* представя онова, което можем да наречем средновековен агиографски „канон“. В него е събрано ранното старобългарско наследство с по-късни напластявания, което е формирало компендиум от агиографски произведения, възпроизвеждани до късно (до XVII в.) сред южнославянските народи.

Програма/ Program

Пленарно заседание/ Plenary Session (9:00 – 11:00)

Председател/ Chair: Проф. дфн Искра Христова-Шомова

Проф. дфн Боряна Христова (НБКМ, София) *Думи за ръкопис № 1039 (Станиславов чети-миней) от НБКМ / Words about Ms. 1039 (Stanislav's Menologion) from the National Library in Sofia*

Проф. д-р Климентина Иванова (СУ, КМНЦ, София) *Представянето на староизводните чети-миней в Bibliotheca Hagiographica Balcano-Slavica (BHBS) и проблемите, които остават нерешени/ The Place of the Old Redaction Menologia in Bibliotheca Hagiographica Balcano-Slavica (BHBS): Cases Unsolved*

Проф. чл. кор. Иван Добрев (София) *Лексикални особености в ръкопис № 1039 (Станиславов чети-миней) / Lexical Characteristics of Ms. 1039 (Stanislav's Menologion)*

Проф. дфн Боряна Велчева (София) *За показателните местоимения в ръкопис № 1039/ About the Demonstrative Pronouns in Ms. 1039*

Дискусия/ Discussion

Кафе пауза/ Coffee Break

Второ заседание/ Session 2 (11:10 – 13:00)

Председател/ Chair: Доц. д-р Андрей Бояджиев

Д-р Явор Милтенов (ИБЕ, БАН, София) *Бележки върху състава и историята на НБКМ 1039/ Notes On the Content and History of Ms.1039 from the National Library in Sofia*

Д-р Диана Атанасова (СУ, София) *Станиславовият чети-миней и институционализираното четене (особености на състава и ролята на Устава)/ Stanislav's Menologion and the Institutionalized Reading (Content Characteristics and Role of the Typicon)*

Д-р Анета Димитрова (СУ, София) *Йоан Златоуст в ръкопис № 1039 от НБКМ/ St. John Chrysostom in Ms. 1039 from the National Library in Sofia*

Проф. дфн Искра Христова-Шомова (СУ, София) *Съставът на ранните славянски празнични миней в съпоставка със състава на ранните чети-сборници/ Comparative Study of the Contents of the Early Festal Menaia and of the Early Reading Miscellanies*

Дискусия /Discussion

Обедна почивка/ Lunch Break

Трето заседание/ Session 3 (14:00 – 15:30)

Председател/ Chair: Доц. д-р **Маргарет Димитрова**

Доц. д-р Андрей Бояджиев (СУ, София) *Палеографски и езикови наблюдения върху ръкопис № 1039 от НБКМ/ Paleographic and Language Observations on Ms. 1039 from National Library in Sofia*

Докт. Цветомира Данова (КМНЦ, София) *Слово за Въздвижение на кръста от св. Андрей Критски по ръкопис НБКМ 1039 / The Homily on the Elevation of the Cross by St. Andrew of Crete in Ms. 1039 from the National Library in Sofia*

Д-р Мая Петрова-Танева (ИЛ, БАН, София) *Житието на Ефросина Александрийска в Станиславовия чети-минеи (НБКМ 1039) от XIV в./ The Life of St. Euphrosyne of Alexandria in the Stanislav's Menologion (Ms. 1039) from the Fourteenth Century*

Prof. Dieter Stern (Universiteit Gent, Belgium) *Deviations from Literalism: Remarks on the Slavic Translation of the Greek Life of Abraham of Qidun / Отклонения от буквализма: коментар върху славянския превод на гръцкото Житие на преподобния Авраамий*

Дискусия/ Discussion

Кафе пауза/ Coffee Break

Четвърто заседание/ Session 4 (15:40 – 18:00)

Председател/ Chair: Д-р **Диана Атанасова**

Dr. Małgorzata Skowronek (Uniwersytet Łódzki) *Култът към св. Архангели и други безплътни сили в Станиславовия чети-минеи/ The Cult of St. Archangels and Other Bodiless Powers in Stanislav's Menologion*

Д-р Любка Ненова (ЮЗУ, Благоевград) *Някои езикови особености в Житието на св. Йоан Милостиви от ръкопис НБКМ 1039/ Some Linguistic Characteristics of the Life of St. John the Merciful in Ms. 1039 from the National Library in Sofia*

Dr. Lara Sels (Katholieke Universiteit Leuven/ Universiteit Gent, Belgium) **Prof. David J. Birnbaum** (University of Pittsburgh, USA) *Editing the Bdiniski Sbornik as a Multilayered Reality/ За издаването на Бдинския сборник като многопластова реалност*

Проф. дфн Анна-Мария Тотоманова (СУ, София) *Електронни инструменти за обработка на средновековни славянски текстове/ e-Tools for Processing Medieval Slavic Texts*

Д-р Диана Атанасова (СУ, София), **докт. Козма Поповски** (КМНЦ, София) *Представяне на сайта Hagioslavica/ Presentation of the Website Hagioslavica*

Дискусия/ Discussion

Закриване на конференцията/ Closing of the Conference

* * *

Организатори на конференцията/ Conference organizers:

Проф. дфн Искра Христова-Шомова (председател на организационния комитет)

Д-р Диана Атанасова (ръководител на проект ДМУ 03/19)